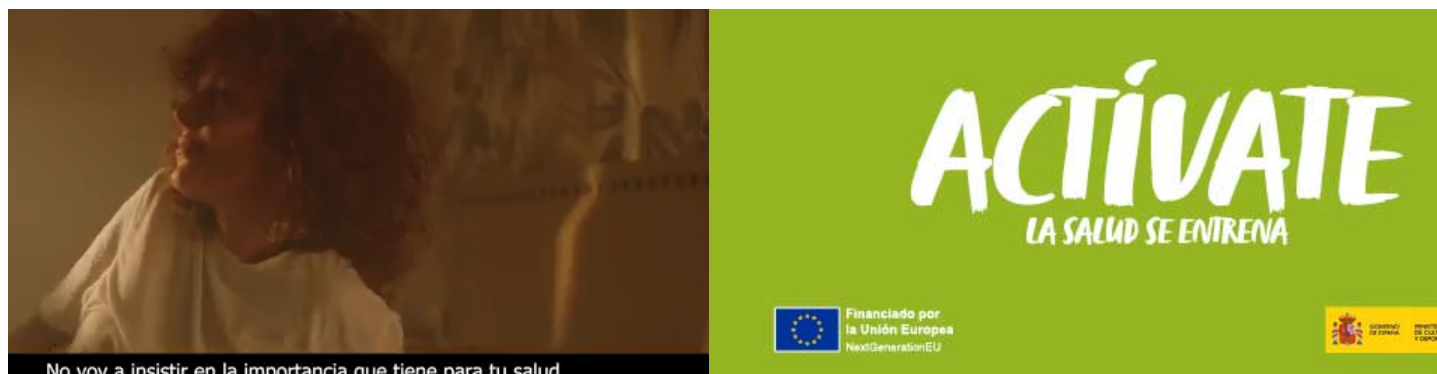

ROSALÍA >

Els secrets que amaga la biblioteca de Rosalia

Editorials, fans i tuiters escruten els llibres que apareixen a les xarxes socials de la cantant, convertida en gurú literària. Els seus autors predilectes, de Simone Weil a Ocean Vuong, dibuixen un imaginari que també influeix la seva música

Il·lustració de portada de Babelia.

ANNA PAZOS

15 NOV 2023 - 15:00 CET

Aquest setembre, [Rosalia](#) va trencar un silenci de setmanes amb un *photo dump* de final d'estiu. Una pila de llibres boca avall a la segona foto va activar un mecanisme ja habitual. Editorials, fans i tuitaires presumptament a l'atur es van llençar a esbrinar quins títols llegia l'artista del Baix Llobregat. [Camille Paglia](#) i [Charles Bukowski](#) van sortir de seguida. Un volum prim d'Acantilado va generar més dubtes: *Confesión*, de Tolstoi? *Hombres fatales*, d'Elisenda Julibert? La disseminació de subtils pistes virtuals és fonamental a l'univers comunicatiu de Rosalia, i els seus seguidors no necessiten cap pretext per sumar-se al joc. Per a aquells que gaudeixen furgant el *zeitgeist* a la recerca d'influències, corrents i potencials associacions, la incorporació de llibres a les seves publicacions ha obert un portal de bucles infinits.

El 29 d'agost del 2022, Rosalía va publicar aquesta foto a Xile. Els experts van trigar una mica a descobrir que la contraportada del llibre corresponia a 'En la Tierra somos fugazmente grandiosos', d'Ocean Vuong.

[Ocean Vuong](#), poeta vietnamita criat als Estats Units, va ser un dels primers a treure el cap pel portal. Era agost de 2022 i Rosalia es trobava de gira a Xile quan va mostrar en una publicació la contracoberta d'un llibre groc. Després d'utilitzar un ull de peix per calcular el gruix del volum, la mateixa editorial — Anagrama — va concloure que era *En la Tierra somos fugazmente grandiosos*, la primera novel·la de Vuong (en català s'ha traduït com *En aquest món, per un moment, som grandiosos*). La cantant va despatxar dubtes poc després quan el va definir com el seu escriptor “preferit del món mundial”. També

PUBLICIDAD

Thanks for watching!

Powered By WeMass

Com Rosalia, Vuong tendeix a deconstruir el llenguatge. El seu mètode és el dels cabalistes medievals, místics jueus que creien que la Torà precedia la creació, i que aïllar i reordenar les síl·labes del llibre era una manera d'intuir el missatge indirecte, evasiu i capritxós de Déu. Escrita en anglès, en segona persona del singular, *En aquest món...* és una carta a la seva mare, una immigrant vietnamita que es mata a treballar en un suburbi paupèrrim de Connecticut i que mai va aprendre a llegir. Vuong reconstrueix les guerres —íntimes i literals— de mare i àvia, alhora que el seu desvetllament sexual i sentimental amb Trevor, un adolescent blanc que viu en una caravana i que lluita la seva pròpia guerra contra el fentanil. Més que fer servir el llenguatge com a eina, Vuong busca respostes dins seu. Observa la composició de les paraules, juga amb dobles significats, extreu síl·labes per crear conceptes nous. Entén que “els noms no són res més que miratges” que transformen allò que anomenen, així com es transformen uns en altres els animals que apareixen al llibre. Aurons ferits a la carretera, macacos el cervell dels quals és devorat en un ritual vietnamita de fertilitat. Papallones monarques de color ocre i vermell que “s’expandeixen per l’aire blanc com un doll de sang”.

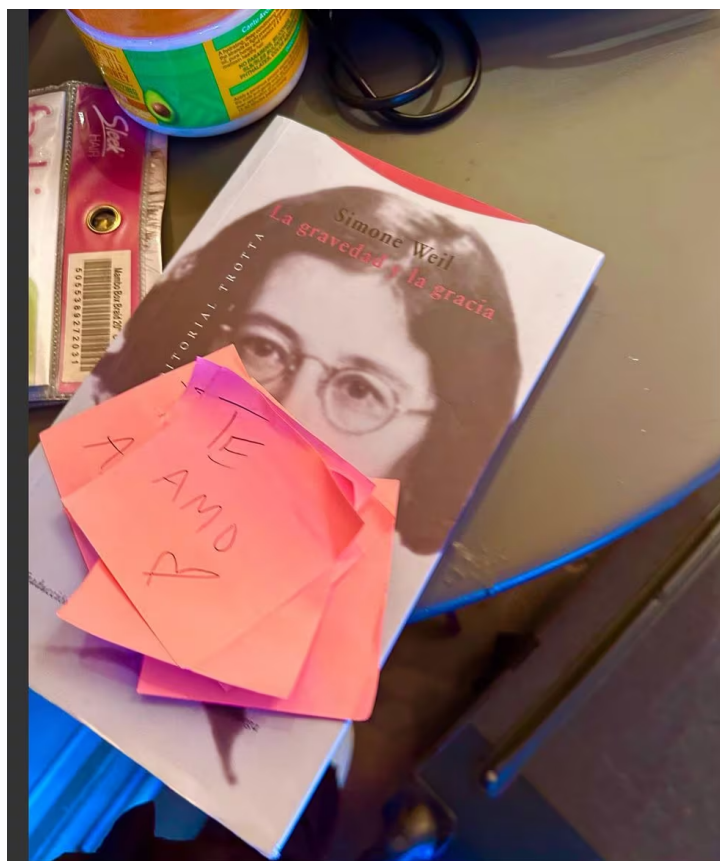
La papallona com a símbol de metamorfosi és la insígnia de *Motomami*, l'àlbum on Rosalía descompon tant el llenguatge com els gèneres musicals que el componen. (En la cançó ‘Saoko’: “Una mariposa. / Yo me transformo”). No és difícil intuir per què Vuong li resulta inspirador. Creador superdotat d’imatges i estats d'ànim, Vuong va modelar els seus carrers: va inventar un gènere propi, i només després d’assumir aquest risc creatiu va esdevenir un fenomen supervendes traduït a 27 idiomes. (‘Bizcochito’: “No basé mi carrera en tener *hits*. / Tengo *hits* porque yo senté las bases”). Com la cantant, té una fixació pel que és canviant i efímer, el que brilla amb una llum estranya quan està a punt de deixar de ser el que és, des dels fenòmens naturals fins a la pròpia fama. “Una flor només la veiem cap al final de la seva vida, quan acaba de florir i ja va de camí a convertir-se en paper d’estrassa”, reflexiona Vuong. (‘Sakura’: “Flor de sakura. / Flor de sakura. / Ser una *popstar* nunca te dura”).

El seu àlbum *El mal querer* estava inspirat en ‘Flamenca’, un *roman* prohibit del segle XIII que va passar a ser número 1 de vendes a Amazon

del segle XIII que va passar a ser número 1 en vendes a Amazon. *Agua y jabón* (Anagrama), l'assaig sobre elegància involuntària de Marta D. Riezu, és un altre èxit *sui generis* que va aparèixer l'estiu passat al seu Instagram. Inicialment publicat per l'editorial independent Terranova, el llibre va esgotar existències de la nit al dia i es va convertir en objecte de col·leccionista. No va arribar al gran públic, ni a la biblioteca de Rosalía, fins que Anagrama el va reeditar en versió de butxaca i va allargar la seva vida de fenomen de vendes persistent.

L'assaig és fragmentari, un catàleg d'observacions i preferències que mira de donar forma a la idea que té Riezu d'elegància: un concepte fugisser que relaciona amb "l'alegria discreta, el gest generós, el que prefereix passar desapercebut i fuig del mercadeig i del soroll". En persones, objectes i actituds prioritza el que és sòlid i discret contra la imitació mediocre i precipitada; pot llegir-se com un manifest anti-Ikea. ('Con altura': "Esto es pa que quede. / Lo que yo hago dura"). El criteri de Riezu és personal, subjectiu i arbitrari; aprova o descarta de manera categòrica. Cal cuidar allò en què ningú es fixa —"una entretela ben meditada, un codi programat amb pulcritud, un baix relleu amagat"— perquè "Déu ho veu". *El quadern gris*, de Josep Pla, és "un llibre perfecte". L'objecte *mingei* japonès, el *summum* de l'honestedat. "Em semblen elegants els diners en efectiu", afirma en una oda contraintuïtiva al bitllet grapejat. "Em fascina el disseny dels bitllets, el seu tacte quan ja fa temps que donen voltes, el seu poder al·legòric: a canvi d'un paper obtinc un desig". ('Chicken Teriyaki': "En Nueva York visitando a mi joyero. / Solo quiere cash, yo le doy mi dinero. / Un billete, dos billetes. / Una tienda de billetes").

El que vol definir Riezu és una amalgama de coses que aporten valor i solidesa al món i contraresten la seva mesquinesa. Si els seus crítics la qualifiquen de reaccionària, és per la seva preferència manifesta per valors i actituds de tota la vida. (Una "formació espiritual" que no s'aprèn "ni en un perfil d'Instagram ni llegint entrevistes a Byung-Chul Han"). Lloa l'esforç humil i el talent generós; també "la rutina, el recer de l'estabilitat, l'equilibri" que va obtenir durant la seva infantesa gràcies a "una família que sabia que només comptava amb l'esforç, i potser amb una mica de sort". ('Bulerías': "Yo no tuve que hacer / nada que me arrepienta ni de que yo lamente ahora / para mantenerme en pie. / Yo me maté 24-7. / Eso es lo que tuve que hacer").

El 3 d'abril, Rosalia va pujar al seu compte d'Instagram una fotografia datada a Mèxic on es veia un llibre de Simone Weil 'La gravedad y la gracia'.

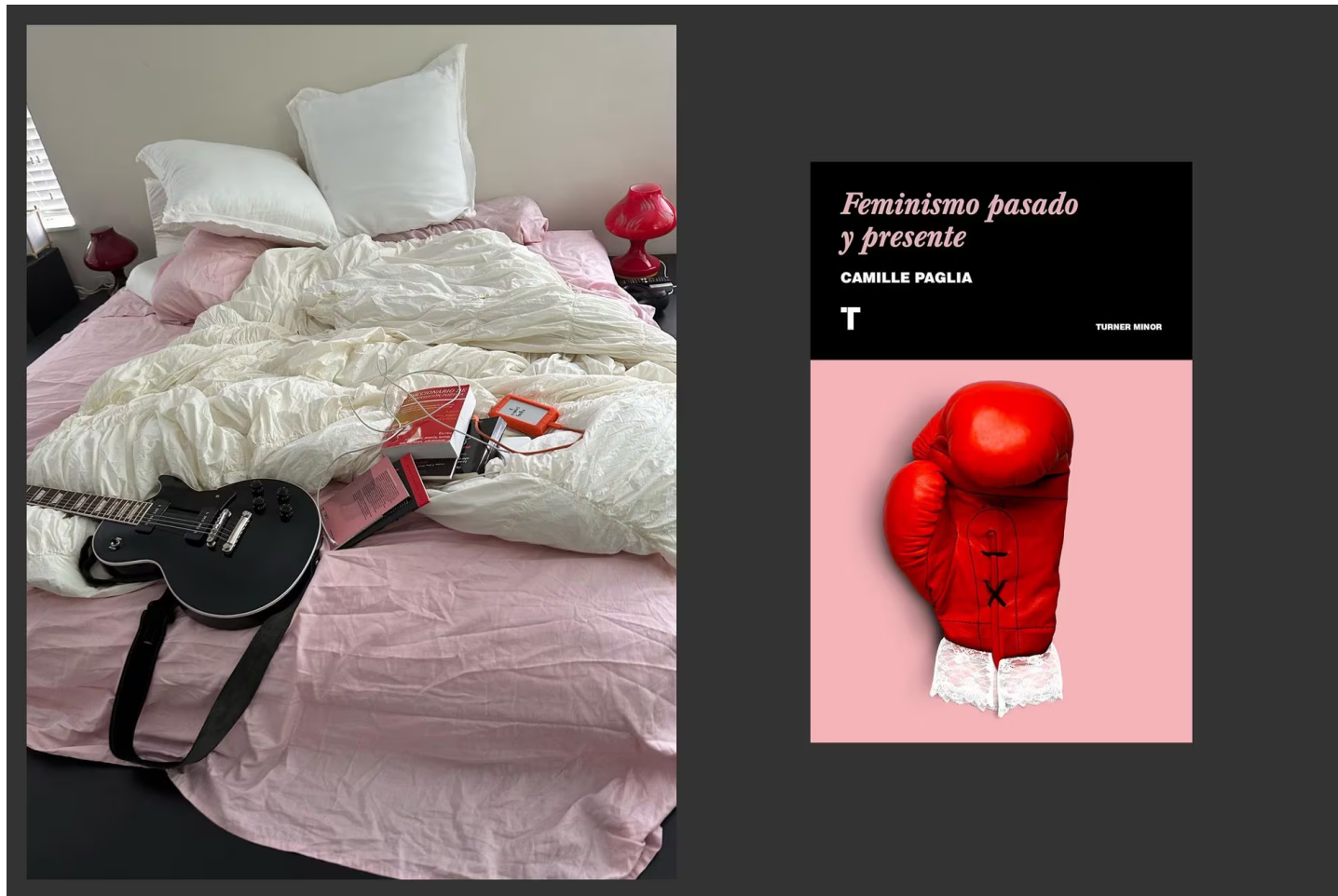
“Si l'elegància els sona massa pretensiosa, pensin en la gràcia”, indica Riezu a la introducció. “És més viva i menys solemne, i també té caràcter i integritat”. La gràcia com a salvació, com a contrapès a la gravetat i l'abjecció que hi ha al món i en cadascun de nosaltres; la gràcia com a única manera d'escapar de la força de la gravetat, la llei central de l'univers. Aquests conceptes són els que fa servir la filòsofa francesa Simone Weil al seu llibre més conegut, publicat el 1947 i que es compon de les anotacions disperses que va deixar en els seus quaderns abans de morir prematurament. Encara que l'espiritualitat de Rosalía no és cap secret ('Hentai': “Lo segundo es chingarte. / Lo primero es Dios”), l'aparició de *La gravedad y la gracia* (Trotta, en català a Fragmenta) al seu Instagram va causar un discret enrenou en la intersecció entre fans de la música pop i la filosofia cristiana.

Weil, jueva que va abraçar el cristianisme, va intentar viure d'acord amb el seu pensament complex i variable. Es va enrolar en una cadena de muntatge per comprendre l'aflicció espiritual del treballador de fàbrica. Malgrat sofrir migranyes terribles, va passar els seus últims dies a la França ocupada treballant al camp, en condicions anàlogues a les dels camperols més curts. Ja a l'exili, ingressada a l'hospital, es va negar a ingerir més calories diàries que les que consumien els membres de la resistència francesa (fet que sens dubte va accelerar la seva mort). Un repàs a les seves intuïcions filosòfiques fa intel·ligible aquesta vida de santa medieval. La filosofia no havia de ser una palla abstracta i autoreferencial, sinó alguna cosa que pogués concretar-se en la vida de les persones. La primera revolució havia de ser l'espiritual, la que lidera cada individu al seu interior.

Hi ha un moment d'*En aquest món, per un moment, som grandiosos* en què Ocean Vuong cita Weil. És la primera vegada que el narrador practica sexe anal, al terra en un graner: “el goig perfecte exclou fins i tot el mateix sentiment de goig, perquè en l'ànima satisfeta per l'objecte no hi queda cap racó per dir jo”. ('Hentai': “So, so, so, so, so, so good”). Vuong equipara el “goig perfecte” de la comunió sexual a la renúncia íntegra del jo que Weil creu necessària per accedir a la gràcia, l'única excepció a la llei brutal de la

gràcia”: buidar-se d'un mateix per convertir-se en un recipient de la gràcia divina. ('CUUUUUuuuuute': “Keep it cute, manito, keep it cute. / Que aquí el mejor artista es Dios).

Per la seva presència i manierismes, podria semblar que no existeix figura més antagònica a Weil que la crítica d'art i comentarista cultural Camille Paglia. No obstant això, malgrat definir-se com a atea, Paglia subscriu un respecte per la religió en tant que inspiradora de grans obres d'art, i per ser “una lent metafísica a través de la qual podem observar la immensitat i la sublimitat de l'univers”. Una selecció dels seus articles sota el títol *Feminismo pasado y presente* (Turner) va ser un dels llibres que internet va identificar en un *post* de Rosalía de setembre.

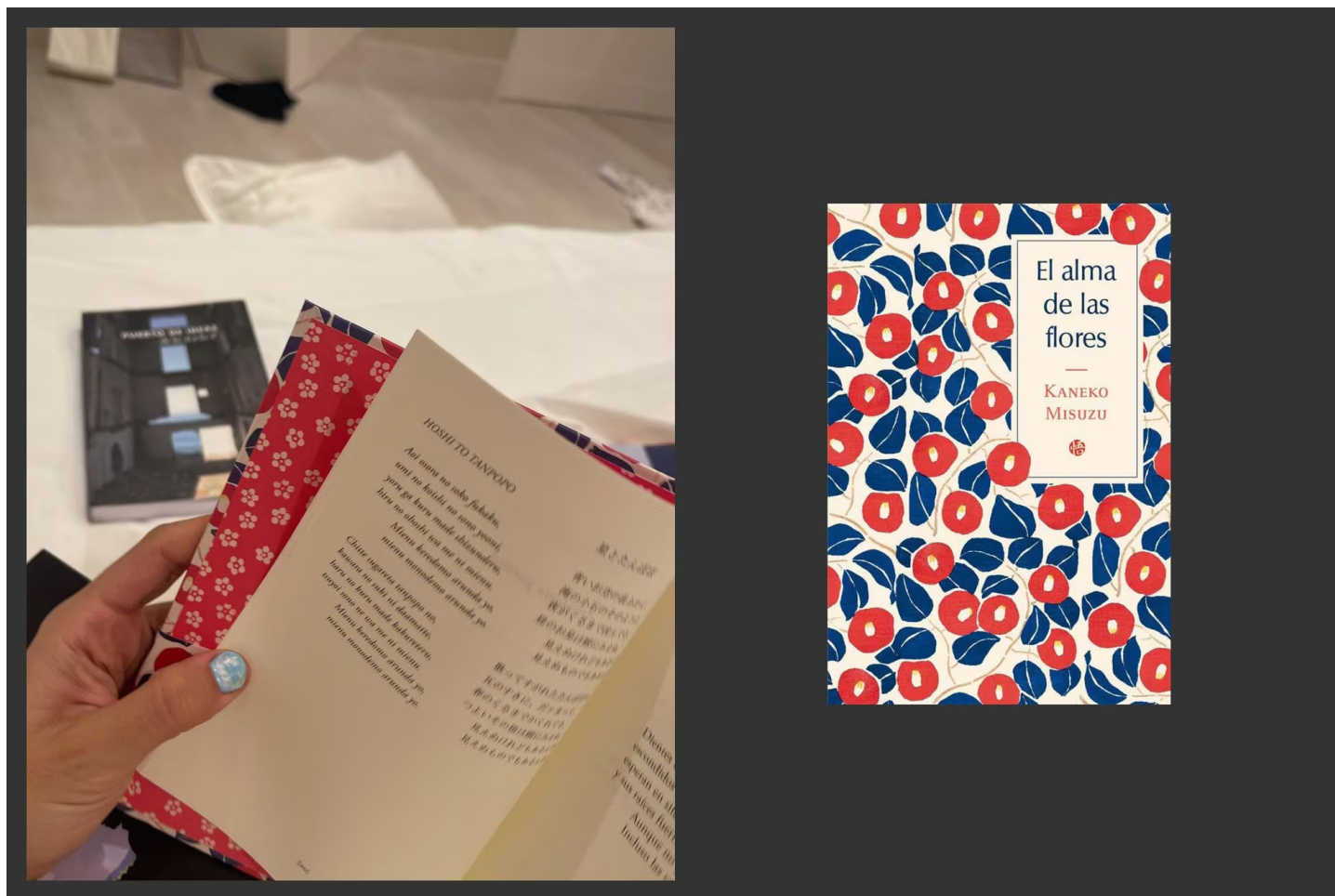

Fotografia del compte d'Instagram de Rosalia, publicada el 7 de setembre, on es distingeix damunt del llit la contraportada del llibre 'Femenismo pasado y presente', de Camille Paglia.

Definir Paglia com a feminista heterodoxa seria edulcorar l'efecte polaritzador de l'escriptora tenint en compte que la seva òpera prima, un estudi exhaustiu de la sexualitat en l'art titulat *Sexual Personae*, va ser comparada amb el *Mein Kampf* per part de les feministes del moment. Paglia, de 76 anys, es va guanyar la seva fama de polemista estrident allà a les guerres culturals dels setanta i vuitanta. Sovint es caricaturitza la seva cosmovisió atàvica i es critica el seu rebuig al feminisme victimitzador de campus; però la seva prosa, vigoritzant i plena d'intuïcions elèctriques, continua sense igualar en la literatura del gènere. “Llegim els autors més importants no perquè tot el que diuen sigui la veritat de l'evangelí”, va dir Paglia en la conferència de 1991 que obre el llibre, “sinó perquè ens obren la imaginació, ens augmenten el quocient intel·lectual i ens activen cèl·lules cerebrals que ni tan sols sabíem que teníem”. Una afirmació que podria aplicar-se a la seva obra.

“Llegim els autors més importants, no perquè tot el que diuen sigui la veritat de l’evangeli, sinó perquè ens obren la imaginació”, va assegurar Camille Paglia en una conferència el 1991

Aquesta conferència hilarant mostra una Paglia deslligada, que gesticula disposada a desembeinar l’espasa i lluitar a mort en defensa dels déus pagans. L’objecte de la seva ira és una professora que en una ponència va utilitzar revistes contemporànies per denunciar l’opressió de la dona: una actitud nociva i psicòtica i un ultratge imperdonable a l’altar de la bellesa. “La bellesa és un valor humà etern”, remata, “no un truc inventat per un grupet de publicistes sinistres en una habitació de Madison Avenue”. Al seu món no existeix distinció entre alta i baixa cultura: els ídols pop encarnen arquetips presents en la literatura i l’art des del principi dels temps. Les revistes de moda “formen part de la història de l’art”. El seu heroi personal és David Bowie, l’artista total de la transformació, el creador androgin que flueix entre l’universal masculí i el femení sense ser mai un ni l’altre. (‘Saoko’: “Make up de drag queen. / Yo me transformo”).

La tàctica prescripció de Rosalía és molt variada. En aquesta imatge del seu Instagram del 13 de setembre del 2022 es veu el llibre 'El alma de las flores', de Kaneko Misuzu.

Transitar pel món literari de Rosalía —almenys per la petita fracció que n’ha compartit amb el seu públic— és impregnar-se de la barreja de sagrat i profà que reverbera en la seva música i univers visual. Transformació, evolució, gràcia, Déu; fama, elegància, sexe, bitllets. Peces del puzzle que Rosalía va muntant amb la seva música, com un cabalista jugant amb les síl·labes per trobar la veu de Déu.

En la Tierra somos fugazmente grandiosos

Ocean Vuong

Traducció de Jesús Zulaika Goicoechea

Anagrama, 2020

232 pàgines. 19,90 euros

Flamenca

Anònim

Traducció, notes i pròleg d'Anton M. Espadaler

Roca, 2019

192 pàgines. 16 euros

Agua y jabón

Marta D. Riezu

Anagrama, 2022

240 pàgines. 12,90 euros

La gravedad y la gracia

Simone Weil

Traducció, notes i introducció de Carlos Ortega

Trotta, 2007

212 pàgines. 18 euros

Camille Paglia	
Traducció de Gabriela Bustelo	
Turner, 2018	
96 pàgines. 9,90 euros	
Sexual Personaje	
Camille Paglia	
Traducció de Pilar Vazquez Álvarez	
Deusto, 2020	
864 pàgines. 23,95 euros	

Comentarios

Normas

Más información

El ‘duende’ de la Rosalia ve de lluny

CARLA TURRÓ

Rosalía, el mapa dels orígens

CRISTIAN SEGURA | BARCELONA